

(الف)

از تقارن می‌دانیم که جهت نیروی وارد بر بار آزمون q به سمت نقطه‌ی A است و اندازه‌ی آن نیز برابر

$$F = \frac{2kQq \left(\frac{a}{\sqrt{3}} - \delta \right)}{\left(a + \left(\frac{a}{\sqrt{3}} - \delta \right) \right)^{3/2}} - \frac{kQq}{\left(\frac{2a}{\sqrt{3}} + \delta \right)^2}$$

می‌باشد؛ که در آن $k = \frac{1}{4\pi\epsilon_0}$ می‌باشد.

(م)

اگر $a \ll \delta$ باشد، نیروی وارد بر بار آزمون q را می‌توانیم با ساده‌سازی به صورت زیر بنویسیم.

$$F = kQq \frac{9\sqrt{3}}{16a^3} \delta$$

حال طبق راهنمایی پایان سوال، فرکانس نوسانات کوچک بار q را بدست می‌آوریم.

$$\omega = \sqrt{\frac{kQq}{m} \frac{9\sqrt{3}}{16a^3}}$$

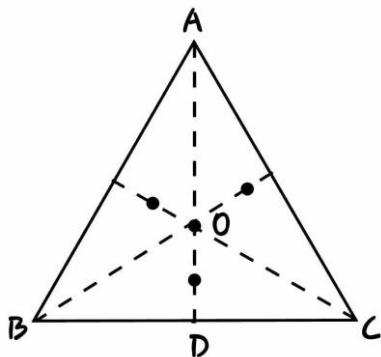
(ی)

باز هم طبق تقارن می‌دانیم که جهت نیروی وارد به سمت پایین است و اندازه‌ی آن نیز برابر

$$F_D = \frac{kQq}{3a^3}$$

می‌باشد.

(د)

با توجه به جهت نیروی واردہ بر بار آزمون q در قسمت‌های (الف) و (ی) و توجه به پیوستگی اندازه‌ی نیرو با حرکت به سمت نقطه‌ی D ، می‌توان به این نکته رسید که در جایی بین دو نقطه‌ی O و D نیروی وارد بر بار آزمون صفر می‌شود. بر طبق همین استدلال و مطابق شکل ۱، در داخل مثلث ABC چهار نقطه‌ی تعادل برای بار آزمون q وجود دارد.

شکل ۱

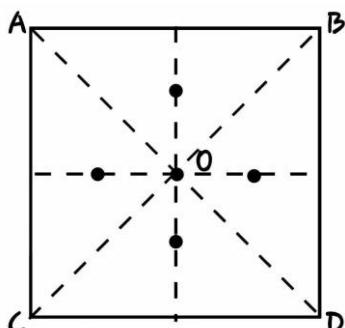
(ظ)

اگر نقطه‌ی O را به عنوان مبدا انتخاب کنیم و فاصله در جهت را با نشان دهیم، می‌توانیم پتانسیل الکتریکی باز آزمون را مطابق رابطه‌ی زیر نوشت.

$$V(x) = \frac{kQ}{\sqrt{x^2 + \frac{4}{3}}} + \frac{kQ}{\sqrt{(x+1)^2 + \frac{1}{3}}} + \frac{kQ}{\sqrt{(x-1)^2 + \frac{1}{3}}} \approx kQ \sqrt{\frac{3}{4} \left(3 + \frac{9}{16} x^2 \right)}$$

از رابطه‌ی بالا مشخص است که $V(x) \propto x^2$ می‌باشد؛ پس نقطه‌ی O یک تعادل پایدار است.

(ر)

طبق استدلال قسمت (د) و مطابق شکل ۲، در داخل مربع $ABCD$ پنج نقطه‌ی تعادل برای بار آزمون q وجود دارد.

(ف)

طبق پاسخ قسمت‌های (د) و (ر) احتمالن $N + 1$ نقطه‌ی تعادل وجود دارد!

شکل ۲